

II. správa SNB
analytický odbor

Č.j.:CB-0077/255/03-89

V Praze dne 19. 11. 1989

~~PŘÍSNĚ TAJNÉ~~

Výtisk č. : 7

Přílohy : 9/9

Denní situační zpráva č. 255 /89 ze dne 19. 11. 1989.

K bodu 2a) : 0, 1, 2

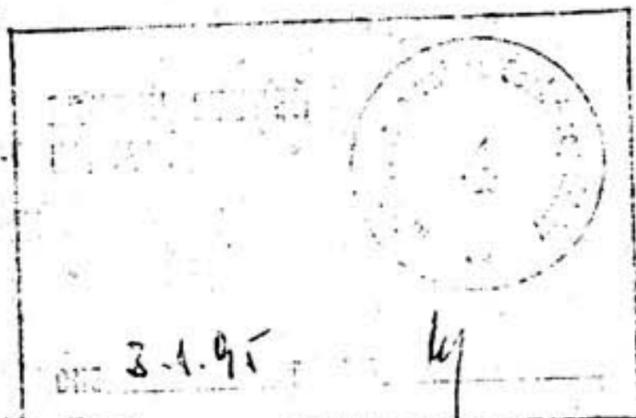
K bodu 2b) : 0, 1, 2

K bodu 3) : 0

K bodu 4) : 0

Náčelník II. správy SNB

plk. PhDr. Karel VYKYPĚL

K bodu 2a/

Rozdělovník č. 1~~Příloha číslo 1~~

Výtisk č.

Počet listů:

Dne 18. 11. 1989 připravoval rada pro tiskové a kulturní záležitosti ZÚ USA v Praze HULL společně s konzulkou výše uvedeného ZÚ KELLEROVOU podklady pro zpracování protestní diplomatické note ZÚ USA v Praze, která má být v pondělí 20. 11. 1989 předána MZV ČSSR. Má se týkat zákroků pořádkových jednotek uskutečněných při demonstraci studentů v Praze dne 17. 11. 1989, proti některým americkým diplomateům. Z tohoto důvodu oba jmenovaní kontaktovali některé americké novináře, kteří přišli do styku se zakročujícími pořádkovými silami VB a utrpěli zranění nebo jiná poškození. Zde zjišťovali rozsah zranění či poškození větší, místo zákroku, chování a postup pořádkových sil a případně další poznatky k zákrokům větší zahraničním diplomateům.

Ze vzájemných jednání vyplynulo, že v průběhu zákroku proti demonstrantům utrpěli újmu následující pracovníci USA sdělovacích prostředků:

BUTTURINI Paolo

ALEXANDER Andrew

SCHWARTZ Michael

ORTMAN Tim

CARNEVAL Bruce

nezjištěn, kameraman CNN

KAUFMANN John

POURES Charles Theron

Podání protestní note bylo předběžně konzultováno s
ústředím ve Washingtonu, které podle naší zjištěných poznatků
nenáše proti rozhodnutí ZÚ USA v Praze konkrétní námítky.

Revně velvyslanec ZÚ Kanady MAWHINNEY, který se dne
19. 11. 1989 vrátil z dovolené, připravuje s l. tajemníkem
ZÚ Kanady McRAER protestní note, kterou, po konzultaci
s MZV Kanady, podají dne 20. 11. 1989 na FMZV ČSSR.

Poznátka byla získána dne 19. 11. 1989 Prameny č. 2 a 1,
jsou hodnoceny jako seriózní a při jejich využití v infor-
mačním toku FMV je nutno dbát na zachování konspirace Pramenů.

Činnosti diplomatických pracovníků ZÚ USA, Kanady i
dalších KS je věnována zvýšená pozornost, zejména pokud jde
o jejich styky a kontakty na představitelů čs. opozice.

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2009 podle ustanovení zák. č. 412/2005 Sb.

Příloha č.

k č.j. CB-0077/255/03-89

Výtisk č.

Počet listů:

K bodu 2a/

Rozdělovník č. 1

Dne 17. 11. 1989 přicestoval do Prahy člen vedení IKS Luigi COLAJANNI, který se setkal s Alexandrem DUBČEKEM a předal mu osobní dopis generálního tajemníka IKS OCCHETTA. Současně mu oznámil, že mu byla udělena cena Evropského parlamentu. Dne 18. 11. 1989 COLAJANNI odcestoval z ČSSR.

Stejného dne, t.j. 18. 11. 1989, byl ze schůzky zástupců nelegálních skupin, která se konala u Jana URBANA, předveden na útvar SMO Miloš HÁJEK. Jmenovaný odmítl odpovídat na jakékoliv otázky, pouze dobrovolně vydal strojopis "Zprávy o setkání Luige COLAJANNINO a Milošem HÁJKEM" /viz příloha/.

Poznámky byly získány dne 18. 11. 1989 Prahou č. 1 a 3, jsou hodnoceny jako seriózní a lze je využít v informačním toku PHV.

Činnosti nelegálních struktur, zejména ČSDI a NOS, je věnována stále pozornost, zejména pokud se jedná o jejich kontakty do zahraničí.

Vraťte 10.01.08
Sb. 4

Zpráva o setkání Luigi Colajanniho s Milošem Hájkem

Luigi Colajanni, předseda skupiny pro jednotnou evropskou levici ve strassburském parlamentu a člen vedení Italské komunistické strany, se dnes v Praze setkal s Milošem Hájkem, předsedou výkonného výboru Obrody - Klubu za socialistickou přestavbu.

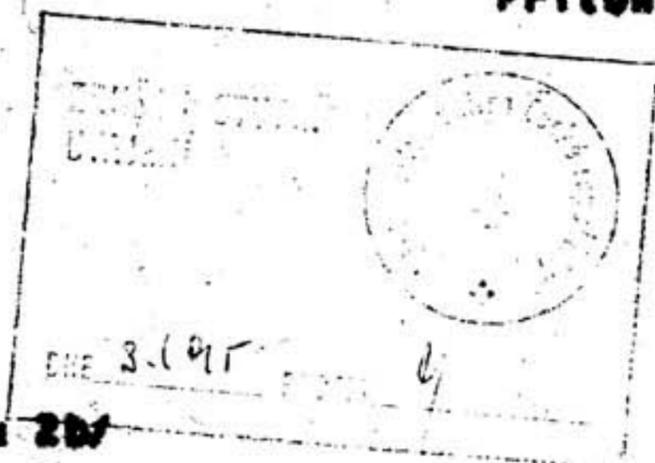
Luigi Colajanni informoval Miloše Hájka o diskusi, která v IKS probíhá a otevírá cestu k vytvoření nové strany, schopné sjednotit všechny pokrokové a levicové síly. Vyjádřil také podporu IKS všem silám, které v Československu bojují za demokracii a za reformy. Vyzval je též, aby urychlily sjednocovací proces vzhledem k radikálním změnám, které se už ani v Československu nemohou nadále odkládat.

IKS považuje tyto síly za své přirozené partnery a zastává názor, že jejich socialistické složky mají být považovány za integrální součást nové levice evropského Východu i Západu, jejichž úkolem je budovat společný evropský dům.

Miloš Hájek mluvil o nových prvcích v československé situaci. Informoval Luigi Colajanniho o spolupráci mezi nezávislými demokratickými iniciativami. Kladně ocenil vznik nové politické strany - Československé demokratické iniciativy - i založení Klubu křesťanské demokracie, ustaveného v rámci Hnutí za občanskou svobodu. Vyjádřil též svůj názor na nutnost těsnější spolupráce mezi všemi proudy demokratického socialismu.

Praha, 18. 11. 1989

Luigi Colajanni Miloš Hájek

~~ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV PRAHA~~

Výtisk č.

Počet listů: 3

K bodu 2b/

Rozdělovník č. 1

Dne 17. 11. 1989 bylo v 21.40 hod. přerušeno jednání XXVI. synodu Českobratrské církve evangelické /ČCE/ z důvodů předání informace přítomným o událostech v centru Prahy, kde došlo v průběhu "klidné" demonstrace k zásahu Bezpečnosti. Na základě těchto informací byl předseda synodu Josef HRONÁČKA pověřen, aby se telefonicky spojil s kompetentními místy a vyjádřil naseuklias synodu s tímto zásahem a požádal o zastavení násilných akcí ze strany Bezpečnosti.

Krátko poté informoval synodní senátor HRONÁČKA synodály o tom, že se mu nepodařilo a těmito místy telefonicky hovořit. Proto požádal o informaci pracovníky Správy SNB Praha, kde byl informován, že ze strany příslušníků nedošlo k nezákonnému jednání vzhledem ke skutečnosti, že zásah byl proveden po opakované výzvě v prostorách, ve kterých nebyla demonstrace povolena. Na základě tohoto sdělení došlo mezi synodály k následné diskusi, ve které byla požadována okamžitě odeslání telegramu předsedovi vlády ČSSR, Federálnímu shromáždění a dalším státním orgánům s následujícím textem: "Vážený předsedo vlády. Z pověření XXVI. synodu ČCE, který v této chvíli zasedá Vás žádám, abyste užil svého vlivu k uklidnění situace v Praze a zároveň Vás prosím o propuštění osob, zadržovaných při této příležitosti".

Správě SNB hl. m. Prahy a Středočeského kraje byl odeslán telegram s následujícím textem: "Sdělujeme Vám,

Je jano byli právě zasedajícím synodem Českobratrské církve evangelické /nejvyšším zákonodárným orgánem církve/ pověřeni ke zprostředkování dialogu v konfliktní situaci, k níž dochází v Praze. Zahajujeme nímto okamžitě jednání s nejvyššími představiteli našeho státu. Jme připraveni i s Vámi okamžitě vstoupit do jednání. Sdělte nám s kým a kde můžeme vstoupit v jednání. Situace nenese odkladu. Zasedáme ve sborové budově církve v Praze 2, U. Plocha 60, telefon 252196".

Jednání, kterým měl být synod dne 18. 11. 1989 uzavřen, bylo zahájeno v rozporu s navrženým programem podání osobních svědectví příjímých účastníků manifestace /10 osob/. Emocionálně podaná svědectví navedla bouřlivou a nepřátelskou atmosféru, což ovlivnilo ve svém důsledku další jednání synodu. Vzhledem k uvedené situaci došlo k radikalizaci požadavků, předložených synodu a aktivizaci představitelů "nové orientace". Tato rozbouřená situace využil stoupence "nové orientace" V. SVROVÁTKA, který podal návrh, aby XXVI. synod ČCE oficiálně vznesl požadavek vyzývající čs. vládu k odstoupení a vypsání svobodných voleb. Po široké diskusi bylo přistoupeno k tajnému hlasování o předloženém návrhu, který byl většinou hlasů zamítnut.

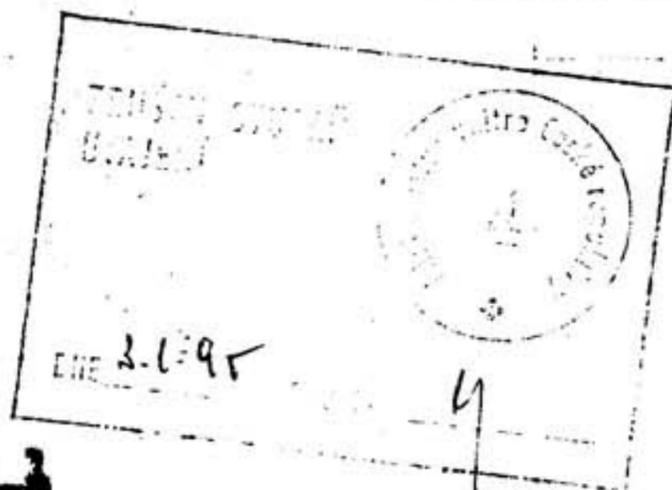
V dalším průběhu jednání synod odsouhlasil prohlášení ve formě protestu proti zásahům jednotek SNB při pokojné demonstraci s požadavkem na potrestání a odvolání odpovědných funkcionářů. Uvedené prohlášení má být zasláno předsedovi vlády ČSSR, Federálnímu shromáždění, ČTK a Výboru čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci.

V návaznosti na toto prohlášení byl přijat doplněk k poselství XXVI. synodu, týkající se veřejného života a společnosti, kterým bylo původně lajární poselství radikalizováno. V důsledku dané atmosféry byly přijaty následující návrhy:

- požadavek Federálnímu shromáždění na zrušení vedoucí úlohy KSČ v nové Ústavě ČSSR
- propuštění politických vězňů a redaktorů Lidových novin RUKLA a ŽEMANA
- povolání "nezávislého tisku" /např. Lidových novin apod./
- zesílení protestu Generální prokuratury ČSSR a Federálnímu ministerstvu vnitra z důvodu překročení pravomocí orgánů státní bezpečnosti a porušení socialistické zákonnosti údajným ovlivňováním a výsledky synodálů před XXVI. synodem ČCE
- další jednání vedení ČCE s představiteli MNO s cílem prosadit možnost odmítnutí základní vojenské služby z důvodu svědomí
- odebrání státního souhlasu pro výkon duchovenské služby jen na základě pravomocného odsouzení pro trestný čin a z tohoto pohledu přehodnotit dříve odebrané státní souhlasy.

Vzhledem k mimořádné situaci nebylo jednání XXVI. synodu ČCE uzavřeno. Přítomnými delegáty bylo schváleno odročení jednání a tím, že se synod musí konat do konce února 1990.

Poznámky byly získány dne 17. 11. 1989 Pramenem č. 2, jsou hodnoceny jako seriózní a lze je využít v informačním toku FNV.

Výtisk číslo 4.
Počet listů: 2

K bodu 4/

Ročník č. 1

Z prostředí ŽÚ USA, NSR, Francie a Holandska v Praze a některých západních novinářů byly zjištěny názory na protispedenská vystoupení se dne 17. 11. 1989 v Praze.

Tuto událost hodnotí jako nejzávažnější politické vystoupení za posledních dvacet let. Podle vedoucího studia ARD v Praze Carl BRINGERA jsou nynější události předzvěstí konce současného vedení ČSSR. Rada politického vedení ŽÚ USA v Praze Clifford BOND vidí jedinečnost této demonstrace v tom, že poprvé se k základní skupině studentů postupně připojovaly další a další osoby.

Vlastní zásah Bezpečnosti hodnotí jako neomylně brutální, který neodpovídal dané skutečnosti. V této souvislosti je zejména západními diplomaty negativně hodnoceno zranění pracovníků západních sdělovacích prostředků a to zejména USA státní příslušnice Paul BUTTURINI z Chicago TRINIE /16 stehů na hlavě/.

Velká část diplomatů a novinářů se shoduje v tom, že poslední události se stanou impulsem k dalším demonstracím, které očekávají již 20. listopadu a v průběhu následujícího týdne. Organizátoři protestních akcí jsou podle amerického diplomata BONDA čs. studenti a herci.

Tato aktivita má podle jejich názorů vyvrcholit generální stávkou, přičemž za nejpravděpodobnější termín jejího ^{kon} uskotožení označují 27. listopad 1989 mezi 12.00 - 14.00 hod. Jako další možné termíny jsou uváděny 20., 22. a 23. listopadu 1989. Z tohoto důvodu většina trvale akreditovaných novinářů má v Praze pohotovost a ti kteří přicestovali do Prahy u příležitosti oslav

17. listopadu v ČSSR i nadále zůstávají.

Pracovníci amerického velvyslanectví v průběhu dne 19. 11. 1989 intenzivně pokračovali v získávání informací k dalšímu vývoji událostí v Praze v návaznosti na zákrok pořádkových jednotek SNB proti účastníkům demonstrace.

Největší zájem se soustředil na prověřování informací týkajících se údajného úmrtí účastníka demonstrace, studenta MFF UK Praha, Martina ŠMÍDA. Podle pracovníků ZÚ USA nelze tuto informaci považovat za jednoznačně prověřenou, přestože byla zveřejněna některými západními sdělovacími prostředky /Hlas Ameriky a NBC/. Téhož dne BOND informoval svoji manželku o tom, že společně s pracovníkem politického oddělení ZÚ USA KASKOU navštívil matku údajně usmrčeného studenta ŠMÍDA, která informaci o úmrtí svého syna jednoznačně popřela.

Po rozhovoru se ŠMÍDOVOU je BOND zcela přesvědčen o nepravdivosti zprávy o úmrtí jejího syna. Nevylučuje však, že mohlo dojít k smrtelnému zranění jiné osoby, po níž pátrá. Aktivita amerických diplomatů proto v tomto směru nadále pokračuje.

Podle zjištění pramene BOND charakterizuje informaci o úmrtí účastníka studentské demonstrace ŠMÍDA jako účelovou a rozšiřovanou Hlasem Ameriky s cílem podnítit emoce obyvatel v ČSSR.

Poznatky byly získány dne 19. 11. 1989 Prameny č. 1 a 2, jsou hodnoceny jako seriózní a při jejich využití v informačním toku FIV je nutno dbát na zachování konspirace Pramenů.

Činnosti pracovníků ZÚ KS je věnována stálá pozornost.